

24.06.2013

Sj/3

§ 757

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen selvitys kantelun johdosta koskien kaupungin menettelyä sisäilma- ja kosteusvaurio-ongelmia koskevassa asiassa

HEL 2011-009771 T 01 04 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 20.5.2013 antaman selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 20.5. 2013 antaman selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

Esittelijä toteaa, että eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle tehdyssä kantelussa on pyydetty tutkimaan kaupungin menettelyä sisäilma- ja kosteusvaurio-ongelmien hoitamisessa sekä henkilön uudelleensijoitusta koskevissa asioissa.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies ilmoittaa, ettei kantelun ja selvitysten perusteella kaupungin menettelyssä ole ilmennyt sellaista lainvastaista tai virheellistä menettelyä tai laiminlyöntiä joka olisi johtanut apulaisoikeusasiamiehen puolelta toimenpiteisiin.

Asiakirjat ovat viranomaisten toiminnasta annetun lain 24 § 1 momentin ja 25 ja 32 kohtien mukaan salassa pidettäviä. Selvitys lähetetään edelleen tiedoksi niille kaupungin virastoille, jotka ovat antaneet lausuntonsa asiassa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

24.06.2013

Sj/3

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

Tiedoksi: Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto , täytäntöönpano

Henkilöstökeskus
Kiinteistövirasto
Opetusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.03.2012 § 317

HEL 2011-009771 T 01 04 01 04

Päätös

Helsingin kaupunginhallitus päätti antaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle seuraavan selvityksen ja lausunnon:

Johdanto

Kantelija on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle toimittamassaan kirjelmässä pyytänyt selvittämään, miten Helsingin kaupunki on huolehtinut kantelijan työtilojen terveellisyyden ja turvallisuuden varmistamisesta, työtiloissa työskentelevien henkilöiden terveydentilan seurannasta sekä henkilöstölle tiedottamisesta koulujen sisäilma- ja kosteusvaurioita koskevassa asiassa.

Lisäksi eduskunnan apulaisoikeusasiamies on pyytänyt ottamaan myös huomioon aiemmin antamansa päätöksen (24.5.2010, Dnro 3059/4/08) jossa on todettu, että Helsingin kaupungin opetus- ja kiinteistövirastojen olisi tullut menetellä määrätietoisemmin täyttääkseen päätöksessä mainitut, työturvallisuuslaissa työnantajalle säädetyt velvoitteet.

Opetusviraston ja kaupungin työterveyshuollon toimenpiteet asian johdosta

Kaupunginhallitus toteaa, että kantelija palasi n. kahden ja puolen vuoden mittaiselta vanhempain- ja hoitovapaalta syyskuussa 2010 Myllypuron ala-asteelle, jossa hän oli työskennellyt koulunkäyntiavustajana vuodesta 2005 lähtien.

Lokakuussa 2010 työterveyslääkäri tutki kantelijan ja kielsi häntä työskentelemästä Myllypuron ala-asteella sisäilmaoireiden vuoksi. Uusi

työpaikka saatiin järjestettyä Kannelmäen yläasteelta marraskuussa 2010, mutta kantelija sai oireita myös täällä ja oli pitkään sairauslomalla. Kantelija oli työterveyslääkärin läheteellä lukuisissa tutkimuksissa vuoden aikana 2010–2011.

Helmikuussa 2011 opetusviraston työyhteisökonsultti sai työterveyshuollosta tiedon, että Myllypuron ala-asteella työskentelevä koulunkäyntiavustaja saa jatkuvasti oireita kyseisessä työpaikassa. Työterveyshuollosta tiedusteltiin, voisiko kantelija työskennellä jossain muussa koulussa kuin Myllypuron ala-asteella. Kevään 2011 aikana kantelijalle ei ollut mahdollista osoittaa toista koulua, jossa olisi ollut vapaata koulunkäyntiavustajan tointa sekä samalla varmistaa, että koulu olisi sopiva hänelle. Koulunkäyntiavustajan paikka löytyi Meilahden ylä-asteelta, jonka sisäilmastotutkimukset tarkistettiin ennen uudelleensijoitusta. Kantelija on työskennellyt koulunkäyntiavustajana Meilahden yläasteella elokuusta 2011 lähtien.

Opetusvirasto ja henkilöstökeskuksen uudelleensijoitusyksikkö ovat käyneet kantelijan kanssa myös alustavia keskusteluja mahdollisuudesta etsiä muita tehtäviä Helsingin kaupungilla sekä mahdollisesta uudelleen koulutautumisesta toisiin tehtäviin.

Helsingin kaupungin uudelleensijoitustoiminnan periaatteiden mukaan henkilön työsuhte turvataan tilanteissa jossa hänen työkykynsä on sairauden, vamman tai tapaturman vuoksi vähentynyt olennaisesti ja joissa tapauksissa työterveyslääkäri on hänen työkyvyn arvioinnissaan todennut terveydellisistä syistä hänet jatkamaan nykyisessä työssään.

Toimenpiteet Myllypuron ala-asteen ja Neulapadontien (korttelikoulu) kiinteistössä

Rehtorin ja henkilökunnan viestit sisäilman huonosta laadusta, äänekkäistä ilmanvaihtokoneista ja kosteusvaurioepäilyistä käynnistivät kiinteistöviraston ja ympäristökeskuksen tutkimukset ja mittaukset Myllypuron ala-asteen Neulapadontien korttelikoulun kiinteistössä vuosina 2006-2007.

Hankesuunnittelu käynnistettiin vuonna 2006 taloteknisenä perusparannuksena. Kiinteistölautakunta hyväksyi vuonna 2008 Myllypuron ala-asteen Neulapadontien korttelikoulun perusparannuksen hankesuunnitelman. Hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen ilmenneiden kosteusvaurioepäilyjen takia ympäristökeskuksen ja kiinteistöviraston tutkimuksia ja mittauksia tiloissa jatkettiin (2007-2011) ja niiden pohjalta jo hyväksytty hankesuunnitelma päivitettiin.

Keväällä 2010 rehtori kertoi henkilökunnan epäilevän kosteusvauriota Myllypuron ala-asteen pääkoululla kahdessa opetustilassa. Ympäristökeskuksen huhtikuussa tekemien mittausten tulokset saatiin

24.06.2013

Sj/3

kesäkuussa. Niin ikään Myllypuron ala-asteen käyttäjät olivat kertoneet riittämättömästä ilmanvaihdosta ja opetus- ja työtilojen isoista lämpötilaeroista.

Mittaustulosten mukaan tilojen näytteissä oli huomattavan suuria raja-arvot ylittäviä mikrobipitoisuuksia eikä ympäristökeskus pitänyt työskentelyä ko. tiloissa enää turvallisena ja ehdotti seinärakenteiden tiivistämistä ensin kyseisissä kahdessa luokassa ja sen jälkeen kiireellisesti koulun kaikissa tiloissa.

Tiivistystyö tehtiin heinäkuussa ja sen vaikutusta tutkittiin merkinantokokein, jotka osoittivat, ettei toivottua parannusta sisäilmatilanteeseen saavutettu, minkä vuoksi tiivistystyö lopetettiin.

Koulun rehtori ja kiinteistöviraston tekninen isännöitsijä kutsuivat elokuussa 2010 koolle kokouksen, jossa koulun sisäilmaongelmaa ja siitä aiheutuvia toimenpiteitä käsiteltiin. Paikalla olivat rehtorin, koulun opettajien edustajan ja opetusviraston lisäksi tilakeskuksen, ympäristökeskuksen, kouluterveydenhuollon, työterveyshuollon, Staran ja Palmian edustajia. Kokouksessa päätettiin, että ikkunatuuletuksella, toimivilla korvausilmaventtiileillä ja ilmanpuhdistimilla opetusta rakennuksessa voidaan jatkaa, kunnes ulkoilman kylmetessä ikkunatuuletusta joudutaan vähentämään. Sen jälkeen koulu siirtyisi väistötiloihin.

Opetus siirrettiin syyslomalla 2010 Kannelmäen peruskoulun pihalla oleviin väistötiloihin, kunnes koulun pihalle Myllypuroon saataisiin väistötiloina toimivat viipalerakennukset. Oppilaille järjestettiin bussikuljetus Kannelmäkeen. Yläkivenrinteen kiinteistöstä siirretyt kalusteet puhdistettiin olemassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Tammikuussa 2011 koulu muutti takaisin Myllypuroon koulun pihalle siirrettyihin väistötiloihin. Myös nyt perusparannettavasta kiinteistöstä siirretyt kalusteet puhdistettiin ohjeistuksen mukaisesti. Ympäristökeskus teki väistötiloihin käyttöönottotarkastuksen. Koulu toimii väistötiloissa perusparannuksen valmistumiseen asti. Elokuussa 2011 aloitettiin koulukiinteistön perusparannus. Väistötiloina toimivat pihalla olevat viipalerakennukset, joissa koulu jo toimii. Hankkeen on määrä valmistua vuoden 2012 marraskuussa.

Opetuslautakunta on antanut tarkennetuista Myllypuron ala-asteen korttelikoulun perusparannushankesuunnitelmista kiinteistölautakunnalle puoltavan lausunnon. Hankkeen toteutus on kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa suunniteltu vuosille 2013-2014. Väistötiloiksi on suunniteltu Myllypuron ala-asteen pihalla jo olevia siirrettäviä viipalerakennuksia. Kasvavan oppilasennusteen ja hankkeen korkean kustannusarvion vuoksi

24.06.2013

Sj/3

tilakeskus, opetusvirasto ja kaupunkisuunnitteluvirasto selvittävät parhaillaan koulutilojen riittävyttä ja sijainteja Myllypuron alueella.

Sisäilmaongelmista tiedottaminen Myllypurossa

Vuonna 2010 perustettu opetusviraston sisäilmaryhmä tukee koulukiinteistöjen korjausten oikeaa priorisointia sekä riittävää tiedotustoimintaa. Myös kaupungin sisäilmaryhmä on reagoinut viime vuonna tiedotusohjeen päivityksellä tiedottamisessa havaittuihin puutteisiin. Tutkimuksista ja korjauksista tiedottaminen on vuoden 2011 aikana lisääntynyt merkittävästi.

Myllypuron ala-asteen ja Neulapadontien korttelikouluissa järjestettiin elokuussa 2010 tiedotustilaisuudet koulun henkilökunnalle (13.8.2010) ja vanhemmille (19.8.2010). Tilaisuuksissa olivat paikalla edustajat kaikista elokuun kokouksessa mukana olleista hallintokunnista. Vanhempien tilaisuuteen järjestettiin venäjän ja somalinkielen tulkit. Tarkempi kuvaus tiedotustoiminnasta käy ilmi liitteenä olevasta kiinteistöviraston lausunnosta.

Sisäilmaryhmien toiminta

Kaupunginjohtaja asetti vuonna 2007 kaupungin sisäilmatyöryhmän, jonka tehtävänä mm. kehittää yhteisiä toimintatapoja, tutkimusmenetelmiä ja työnjakoa sisäilmaongelmien käsittelyssä kaupunginhallinnossa, kehittää sisäilmaongelmien ratkaisuprosesseja ja dokumentointia, seurata ja tiedottaa sisäilmaongelmiin liittyvistä uusista tutkimusmenetelmistä sekä järjestää alaan liittyvää koulutusta ja tiedottamista. Ryhmässä on virastojen, asiantuntijoiden ja henkilöstön edustus.

Vuosina 2010 ja 2011 kaupungin sisäilmaryhmä on erityisesti panostanut sisäilmatiedon jalkauttamiseen kaupungin organisaatiossa. "Toimintamalli sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi Helsingin kaupungin palvelukiinteistöissä" -ohje valmistui vuoden 2010 lopussa. Vuoden 2010 aikana käynnistyivät erityisesti esimiehille ja mm. kouluterveydenhoitajille tarkoitetut sisäilmainfot, joissa kerrotaan toimintamallista, tiedotuksesta, tilojen terveellisyyden arvioinnista sekä korjaushankkeiden priorisoinnista. Vuoden 2011 aikana sisäilma-asioihin liittyvää tietoa on julkaistu kaupungin intra-sivuilla. Siellä esitellään mm. toimintamalli, joka sisältää eri osapuolten vastuut ja ohjeet tiedottamisesta. Osa aineistosta löytyy myös tilakeskuksen internet-sivuilla, jossa siihen voi tutustua esim. koululaisten vanhemmat.

Vuoden 2011 aikana päivitettiin tiedotusohje, koska oli havaittu, että rakennusten tutkimusten jälkeen tutkimuksista ei riittävän usein tiedotettu käyttäjille. Lisäksi sisäilmaryhmä on mm. ohjeistanut

sisäilmaongelmakohteen korjaukseen liittyviä suojaus- ja puhdistustoimenpiteitä sekä materiaalien puhdistusta muutettaessa sisäilmaongelmaisista tiloista väistötiloihin.

Vuoden 2010 aikana käynnistyi myös opetusviraston sisäilmaryhmätoiminta. Virastotasoisessa sisäilmaryhmässä käydään läpi noin kuuden viikon välein akuutit sisäilmaongelmat ja se, aiheuttavatko ne tutkimus- tai tiedotustarpeita tai korjausten priorisointia. Samalla varmistetaan, että tieto kulkee opetusviraston, työsuojelun, työterveyshuollon, ympäristökeskuksen, kiinteistöhuollon, tutkimuksia hoitavan rakennusviraston sekä tilakeskuksen välillä.

Lisäksi sisäilmaryhmä on ottanut erityistarkasteluun vakavasti oireilevien henkilöiden sijoittamisen kosteusvauriokorjausten jälkeen.

Kaupungin työsuojeluneuvottelukunnan toimenpiteet

Kaupungin työsuojeluneuvottelukunta on laatinut vuosien 2010 – 2013 työhyvinvoinnin toimintaohjelman, jossa yhdeksi kärkitavoitteeksi on kirjattu terveellinen sisäilma työpaikoilla. Keinot, joilla tavoite on tarkoitus saavuttaa, on kirjattu. Samoin mittarit, joilla tavoitteen toteutumista on tarkoitus seurata. Kaupungin sisäiseen intranettiin Helmeen on lisätty kohtaan, työhyvinvointi ja työturvallisuus, hyvät ja selkeät sisäilmaan liittyvät sivustot. Henkilöstökeskuksessa työskentelee myös työturvallisuustarkastaja, joka esimiesten pyynnöstä käy kohteissa tekemässä työhygieenisia mittauksia.

Johtopäätökset

Edellä mainittuun viitaten kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupunki kokonaisuudessaan työnantajana on huolehtinut edellä ja lausunnoissa selvitetyin tavoin kantelijan työtilojen turvallisuudesta ja kantelijan terveydestä täyttämällä työturvallisuuslain 8 §:n työnantajan yleistä huolehtimisvelvollisuutta koskevan velvoitteen, 10 §:n vaarojen selvittämistä ja arviointia koskevan velvoitteen, 17 §:n työnantajan ja työntekijöiden yhteistoimintaa työturvallisuusasioissa koskevan velvoitteen, sekä työturvallisuuslain 32, 33, 37 ja 40 §:n työpaikan rakenteellisen ja toiminnallisuutta koskevien lainkohtien mukaiset velvoitteet.

Kantelijan tapauksessa työterveyshuolto on selvittänyt hänen oireitaan laajasti ja opetusvirasto on vuodesta 2011 alkaen etsinyt hänelle uusia sijoituspaikkoja tehdä koulutustaan vastaavaa työtä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Neulapadontie 6:n kiinteistössä ja Myllypuron ala-asteen pääkoululla on tehty kaupungin eri viranomaisten toimesta kaikki sellaiset tutkimus- ja korjaustoimenpiteet, jotka nykyisin on tunnettua sisäilmaongelmien korjaamiseksi. Koulun

24.06.2013

Sj/3

toiminta on siirretty peruskorjauksen ajaksi väistötiloihin. Kaupungin asianomaiset toimielimet ovat päättäneet perusparannuksen hankesuunnitelman hyväksymisestä ja perusparannus koulukiinteistössä on käynnistynyt.

Helsingin kaupunki on myös resurssoinut määrätietoisesti korjausrakentamista koulu- ja päiväkotitiloissa siten, että korjausrakentamisen painopistealueena on tilojen sisäilmaongelmien korjaaminen ja ennaltaehkäiseminen. Kaupunginvaltuusto on päättänyt vuoden 2012 ja taloussuunnitelmakautta 2012-2014 koskevassa talousarviossaan, että opetustoimen korjaushankkeisiin kohdistetaan vuositasolla n. 50 miljoonaa euroa. Talousarviossa päätetyn mukaisesti korjausrakentaminen kohdistuu rakennusten terveellisyys- ja turvallisuuden lisäämiseen sekä erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriokorjauksiin. Helsingin kaupungin rakentamishjelma, joka ulottuu noin 10 vuoden ajanjaksolle, sisältää n. 50 koulu- ja oppilaitosrakennuksen laajaa perusparannusta, joissa on huonosta sisäilmasta johtuvia korjaustarpeita.

Kaupunki on huolehtinut sisäilma- ja kosteusvaurioista tiedottamisesta perustamalla sisäilmaryhmiä, jotka huolehtivat tiedottamisesta ja viranomaisten yhteistyöstä. Kaupungin työsuojeluneuvottelukunta on laatinut vuosien 2010 – 2013 työhyvinvoinnin toimintaohjelman, jossa yhdeksi kärkitavoitteeksi on kirjattu terveellinen sisäilma työpaikoilla ja päätetty keinoista tavoitteen saavuttamiseksi.

Kaupunginhallitus katsoo, että edellä olevan selvityksen ja liitteenä olevien lausuntojen johdosta kantelun ei tulisi eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen taholta johtaa enempään toimiin.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi